

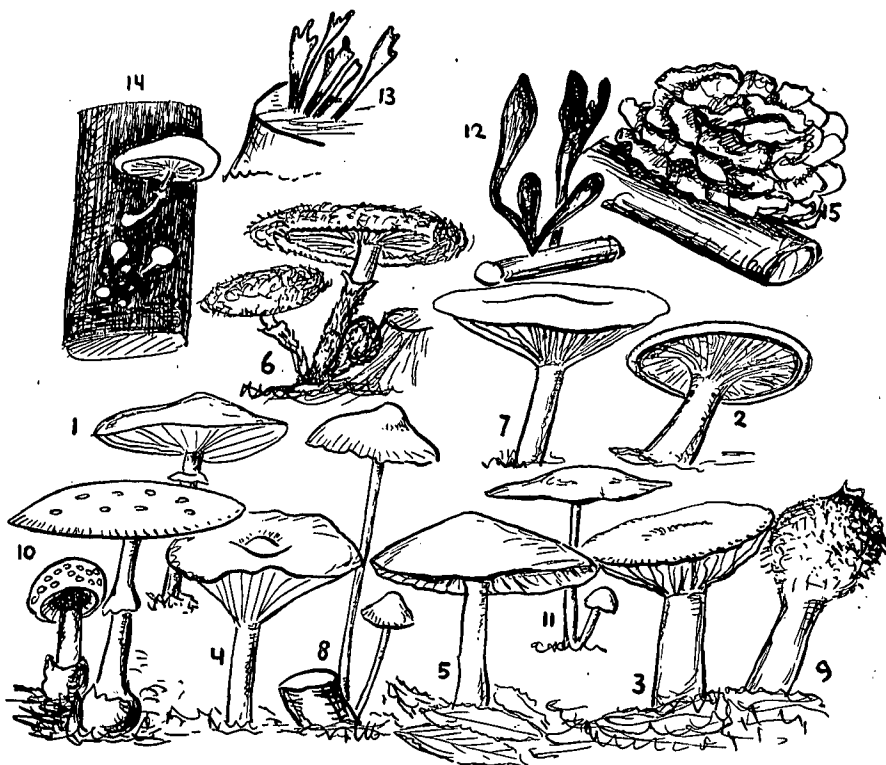
Paddestoelen in het Laarderwoud

door E. W. Clason en L. S. Wildervanck

Een groep leden van de afdelingen Groningen en Zuidlaren trof het op Zaterdagmiddag 15 October jl., dat in het bos van Laarwoud te Zuidlaren (Dr.) de paddestoelen in rijke verscheidenheid te voorschijn waren gekomen. Oude Drentse dorpen ontstonden als nederzettingen van verspreide hofsteden in het bos. Het bos tussen de woningen werd niet volledig gerooid en het terrein aldaar is nimmer geheel in gebruik geweest voor akkerbouw. Laarwoud heeft deel uitgemaakt van een dergelijke nederzetting en is dus in wezen een oorspronkelijk bosterrein. Reeds vroeg was hier een gegoed geslacht gevestigd, dat vele magistraatspersonen heeft opgeleverd. Het nu nog aanwezige gebouw werd reeds vermeld in 1735 en evenzo het bijbehorende, nu nog bestaande bos. In het midden van de 18e eeuw werd het goed een havezathe en uit die tijd stamt de aanleg van paden en lanen. Omstreeks 1880 roemt Craandijk „het prachtige beukenhout der lanen” en de „fraaye linden en kloke eiken” van het voorbos, terwijl toen in het „wild en rijk bewassen” achterbos „krachtige beuken en eiken, door jonger en slanker stammen afgewisseld, rijzen uit weelderige struiken”, „met donkere, groene hulsten”. Thans is het landgoed in het bezit van de gemeente Zuidlaren. De aanleg is reeds lang verwaarloosd. Beuken en eiken hebben de andere houtige gewassen grotendeels overvleugeld. De Beuk kan zich hier op leemachtige grond redelijk goed ontwikkelen; op de veelal door uitloging verarmde, onvruchtbare zandgrond komt in Noord-Drente slechts een armelijk eikebos tot ontwikkeling, waarin aanvankelijk opgeslagen beuken zich niet lang kunnen handhaven.

Het Laarwoud in zijn tegenwoordige toestand is nog een dankbaar object om in het excursie-programma van de afdelingen in het Noorden te worden opgenomen. De volgende gegevens over de paddestoelenflora kunnen in verband daarmee van nut zijn, terwijl ook leden, die individueel het bos bezoeken, er wellicht hun voordeel mee kunnen doen.

Achter het oude schathuis vinden we al dadelijk onder het hoge geboomte een flinke laag van goed verteerde humus, in de loop der jaren uit boomaafval ontstaan. Tussen de vers afgevallen bladeren staan paddestoelen in grote hoeveelheden; hoe meer onze ogen aan het intieme halfdonker onder de struiken (Hulst, Vlier, Vogelkers) gewennen, hoe meer soorten we ontdekken. Op de halfvergane bladmassa groeien Kopergroenzwam (*Stropharia aeruginosa*, fig. 1), de meer bescheiden Geschubde *Stropharia* (*S. squamosa*) en Krulzwam (*Paxillus involutus*, fig. 2), de stijve, van boven roodgekleurde hoeden van Braakrussula (*R. emetica*, fig. 3) en ranke *Mycena*-soorten; Melkzwammen (*Lactarius „subdulcis”* met witte melk en *L. camphoratus* met waterige melk) en Trechterzwam (*Clitocybe infundibuliformis*, fig. 4) zijn hier in massa, eveneens de vettige Bottercollybia (*C. butyracea*, fig. 5). Iets verderop, vlak bij elkaar aan de voet van een Beuk, groeien twee soorten Bundelzwammen (*Pholiota spectabilis* en de geschubde *P. squarrosa*, fig. 6), terwijl we even later aanlopen tegen de mooie Wortelcollybia (*C. radicata*, waarvan de steel met onderaards deel — de wortel — tot 20 cm lang kan worden). Vertegenwoordigers van de Gordijnzwammen (*Cortinarius*), de Vezelkoppen (*Inocybe*) en de Vaal-Hoeden („radijszwammen”, *Hebeloma*) vinden we in het bos overal; de meest voorkomende zijn *Cortinarius acutus*,

Inocybe fastigiata en *Hebeloma crustuliniforme* (fig. 7). Op afgevallen takjes zitten witte Schelpjeszwam (*Claudopus variabilis*), *Helmmycena* (*M. galericulata*, fig. 8), Purperhoutzwam (*Stereum purpureum*) en Vogelnestzwam (*Crucibulum vulgare*). Oude eikels zitten vol met lilliputterige Eikeldopzwam (*Peziza fructigena*). Waar de humuslaag dunner is, staan gesteelde Paarlstuifbal (*Lycoperdon gemmatum*, fig. 9), Gele Amaniet (*A. mappa*, fig. 10) en verschillende Taailingen (*Marasmius confluens* en *M. urens*, fig. 11). Op de boomstompen grillig gevormde Houtknotszwammen (*Xylaria polymorpha*, fig. 12) en Geweizwammen (*Xylaria hypoxylon*, fig. 13); op het mos er van kruipen de glibberige plasmodia van Slijmzwammen, waarvan twee soorten zich hebben omgevormd tot sporangia en daardoor hun plantaardige natuur verradend. De kleine gele, glimmende bolletjes zijn van *Trichia lutescens*, terwijl een soort met witte sporangia niet gedetermineerd werd. Zelfs op de druk belopen paden ontbreken de paddestoelen niet, de grond is hier op vele plaatsen bedekt met de vuilwitte, glibberige korsten van Harszwam (*Corticium giganteum*).

Nog enkele iets meer bijzondere vondsten komen voor vermelding in aanmerking. Aan de buitenwal van het bos vinden we één prachtexemplaar van Grauwe Knolzwam (*Amanita spissa*) met fijn-schubbige, korte steel. Op beuketakken zitten in groten getale jonge exemplaren van de slijmerige beukenparasiet Porceleinzwam (*Mucidula mucida*, fig. 14) en — in het Noorden des lands zeldzaam — een kleine Sponszwam (*Sparassis crispa*, fig. 15). Een verstikte, halfdode Linde vertoont talrijke grote Bloedsteelmycena-hoeden

(*M. haematopoda*). Een pracht van een mycologisch „stillevens” aan een vijvertje vormt de bemoste stam van een oude Schietwilg, dicht bezet met blauwgrijze Schorsmycena (*M. corticola*) en iets grotere, grijze Draadsteel (*M. filopes*), terwijl een derde „Mycena” geen Mycena blijkt te zijn, maar het roesporige Citroensklokje (*Nolanea icterina* f. *gracillima*). Een zwam, waar men vaak overheen kijkt, maar die toch zeker niet zeldzaam is, is de op takken voorkomende *Hypoxylon ferrugineum*: donkerbruine, met sporen gevulde bolletjes, wel wat gelijkend op oude sporangia van de slijmzwam *Lycogala epidendron*, maar evenals Houtknotszwam en Rupsendoder behorende tot de *Pyrenomyceten* (een onderafdeling van de *Ascomyceten*).

In het centrum van het achterbos heeft men een paar jaar geleden wegens „bouwwalligheid” de oude bomen moeten opruimen. Daar is nu een gemengd loofbos geplant volgens de inzichten van de moderne bosbouw. Er was geen tijd meer om dat bos goed te doorzoeken, maar we vonden toch nog in de gauwigheid een flinke Eikenhaas (*Polyporus frondosus*).

Boekbespreking

HET A.B.C. VAN DE KLEURKANARIEKWEKER door J. van Heerde.

Uitg. W. J. Thieme & Cie te Zutphen. Geb. f 4,50.

Met veel genoegen hebben we dit werkje gelezen. We kunnen de schrijver dankbaar zijn dat hij naast bestaande werken op het gebied van de kleurkweek dit boekje schreef als een meer populaire uitgave. We hopen dat vele beginnende kleurkwekers dit boekje zullen aanschaffen.

Toch hebben we nog wel enige op- en aanmerkingen. We lezen dat het drukken der kleurplaten technische moeilijkheden opleverde; m.i. kunnen we dit zelf reeds bespeuren. De juiste kleur te treffen is bepaald zeer moeilijk, terwijl de vogels niet voldoende leven.

Op blz. 10 roert schrijver een zeer tere zaak aan waar hij crop wijst dat een in gevangenschap levende goudvink zijn kleur verliest; ervaring heeft ons echter geleerd dat dit niet gebeurt als we een meer uitgebreid menu geven, dan blijft de kleur behouden. Hier naderen we het moeilijke vraagstuk in de kleurkweek, nl. naturel of niet naturel. Onder aan blz. 17 lees ik: „De kleuren die schijnen wat ze zijn, noemt men structuurkleuren” en op blz. 18 12e regel van boven lees ik: „Structuurkleuren zijn niet wat ze schijnen”. De beginnende kweker zal zich hierbij wel eens even de ogen uitwrijven.

Dankbaar zijn we op blz. 19 waar een zeer goede raad gegeven wordt om kwaliteit boven kwantiteit te stellen. Ook waarderen we de adviezen omtrent voeding en verzorging tijdens het tentoonstellingsseizoen en zou ik er nog bij willen voegen ook de overige seizoenen altijd het eerste en het beste voor onze gevangenen te zoeken.

Waar op blz. 58 de kleuren besproken worden, had ik ook graag de Groene met al zijn bijtinten zien opgenomen, want hierbij vinden de Bronzen en Blauwen toch altijd nog vele bewonderaars. Ik zou de schrijver willen vragen waarom hij de inmiddels verouderde tekening van de kleurkooi gekozen heeft en niet het nieuwere type met twee glaasjes voor zaad en water aan het voorfront waarbij het zaadlaasje is vervallen. Niettegenstaande deze opmerkingen wensen we schrijver en uitgever een succesrijke verkoop.

W. J. Bongers

HET HANDBOEK VOOR DE AQUARIUMLIEFHEBBER, Deel 14. KWEKEN EN VERZORGEN door Dr. J. M. Lodewijks, VISZIEKTEN door Dr. J. L. Postma.

Uitg.: Hollandia-Baarn. Geb. f 6,75, voor intekenaren f 5,90.

Twee boeken in één band, beide van een zodanig gehalte, dat iedere aquariumliefhebber dit boek zeker moet aanschaffen, ook al heeft hij dan niet de andere delen van dit handboek.

Dr. Lodewijks schrijft op de hem eigen populaire, maar wetenschappelijk verantwoorde wijze over het kweken en verzorgen en alles wat daarbij te pas komt. Mendelwetten, inteeltgevaaren en selectie, vrij moeilijke onderwerpen om er op populaire wijze over te schrijven, worden op zodanige manier beschreven, dat het ieder wel duidelijk moet worden. Daarbij blijft het echter niet, want ook het levend visvoer krijgt een uitgebreide beurt, zodat ook aardige tekeningen van eencelligen, raderdieren, watervlooien enz. zijn opgenomen. Hoewel de schrijver zelf zegt, geen grote praktische kweekervaring te hebben, toont hij zich toch een goed kenner van alle fijne kneepjes en handigheden, waardoor het leven van de vissen in het aquarium zich op natuurlijke wijze kan ontplooiën. Het tweede deel van Dr. J. L. Postma over Visziekten is meer een praktisch deel, dat als aanvulling op het eerste deel heel goed voldoet en zeker door de werkelijke aquariumliefhebber vaak geraadpleegd zal worden.